

Mottagare
Regionstyrelsen

Uppsikt över Region Gotlands koncernföretag under 2025

Förslag till beslut

- Verksamheten som Gotlandshem AB med dotterbolag har bedrivit under 2025 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Wisby Strand Congress & Event AB har bedrivit under 2025 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotlands Energi AB med dotterbolag har bedrivit under 2025 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotlands Filmfond AB (svb) har bedrivit under 2025 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Gotland Grönt Centrum AB (svb) har bedrivit under 2025 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Verksamheten som Almi Småland och öarna AB har bedrivit under 2025 bedöms vara förenlig med det fastställda ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Sammanfattning

Regionstyrelsen ska enligt 6 kap. 9§ Kommunallagen årligen pröva om den verksamhet som regionens aktiebolag bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med fastställda kommunala ändamål och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om regionstyrelsen i sin prövning finner att så inte är fallet ska regionstyrelsen lämna förslag till regionfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Granskningen avser Region Gotlands helägda bolag och de delägda aktiebolag där regionen har ett betydande inflytande, det vill säga att röstinnehavet i bolaget överstiger 20 %. Dessa bolag ingår i regionkoncernen och benämns koncernföretag. Under verksamhetsåret 2025 utgjordes koncernföretagen av sex hel- eller delägda aktiebolag, med i förekommande fall dotterbolag.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den verksamhet som bedrivits i de hel- och delägda aktiebolagen med, i förekommande fall dotterbolag, under 2025 är förenlig med fastställda kommunala ändamål och att arbetet i bolagen har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen är regionens ledande förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för hela den kommunala och regionala verksamheten inklusive koncernföretagen och för Region Gotlands ekonomiska ställning. Bestämmelsen i 6 kap 9§ Kommunallagen (KL) innebär en förstärkt uppsiktsplikt för regionstyrelsen när det gäller tillsyn av regionens aktiebolag.

Regionstyrelsen ska i årliga beslut pröva om verksamheten, i de bolag som omfattas av 10 kap 2 § i KL under föregående kalenderår, varit förenlig med fastställda kommunala ändamål och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om regionstyrelsen finner att så inte är fallet ska regionstyrelsen lämna förslag till regionfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Ett kommunalt bolag får bara ägna sig åt sådan verksamhet som ryms inom kommunens ansvarsområde. De kommunala ändamålen talar om vad verksamheten syftar till att åstadkomma, till exempel att tillgodose behovet av bostäder. De kommunala befogenheter styr på vilket sätt verksamheten får bedrivas, till exempel enligt självkostnadsprincipen eller enligt affärsmässiga principer. För delägda bolag ska enligt 10 kap 4 § KL fullmäktige se till att bolaget blir bundet av de villkor gäller helägda bolag i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. Som underlag för denna prövning ska regionstyrelseförvaltningen för varje bolag granska bolagens verksamhetsberättelse samt revisorernas granskningsrapport avseende bolagsordning och ägardirektiv. Utöver detta genomför Region Gotland årligen en bokslutsdag där regionstyrelsens ledamöter (ordinarie och ersättare) bjudits

in för att ges möjlighet att möta bolagets vd/representant. Vid detta tillfälle har bolaget förberett en presentation utifrån nedanstående punkter följt av möjlighet att ställa frågor:

- verksamhet och ekonomi 2025 inkl. väsentliga händelser under året
- bolagets bedömning av efterlevnad av det kommunala ändamålet och befogenheterna enligt bolagsordningen
- bolagets bedömning av hur ägardirektiv och ev. mål har uppfyllts under 2025
- vad som är på gång framåt och förväntad utveckling

Uppsikt och iakttagelse per aktiebolag

Gotlandshem AB

Gotlandshem är ett helägt bostadsbolag som har till föremål för sin verksamhet att äga, förvärva, förvalta, förädla och försälja fastigheter och tomträtter med bostadslägenheter och därtill tillhörande kollektiva anordningar samt även med lokaler i det fall lokalerna utgör mindre del av dess fastigheter, används för Region Gotlands verksamhet, lokaler med samhällsnytta eller kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten.

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagelse av de kommunala lokaliserings- och likställighetsprinciperna främja bostadsförsörjningen i Region Gotland och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla aktieägaren.

Även vid kriser som inträffar vid samhällsstörningar ska bolaget kunna stödja Region Gotlands verksamhet inom ramen för sitt kommunala uppdrag. Vid höjd beredskap enligt lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap ska bolaget även kunna bidra till Region Gotlands uppgifter och åtaganden inom den del av det civila försvaret som regionen ska bedriva.

Aktieinnehav:

Region Gotland, 100 %

Iakttagelser:

Regionfullmäktige har beslutat om en ny koncernstruktur för Gotlandshem AB. Under året har Regionfullmäktige även beslutat om ny bolagsordning och nytt ägardirektiv för 2026–2028. Dessa kommer att fastställas på bolagsstämman 2026. Bolaget har bytt namn från AB GotlandsHem till Gotlandshem AB. Stora projekt pågår, bland annat rivning och återuppbyggnad i området Rikken i Visby. Underhållsprojekt i området Castor påbörjades med 228 bostäder som ett första steg i renovering av ca 3000 bostäder.

Fem fastigheter med totalt 224 bostäder har lagts ut till försäljning som en del i att finansiera övriga projekt.

Under året har fem ägarmöten genomförts.

Wisby Strand Congress & Event AB

Bolaget är helägt och har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta fastigheter och därmed jämförlig verksamhet. Ändamålet med bolagets verksamhet är att med iakttagande av kommunala rättsprinciper utföra en effektiv fastighetsförvaltning. Likvideras bolaget ska dess tillgångar tillfalla aktieägarna.

Aktieinnehav:

Region Gotland, 100 %

Iakttagelser:

Drift och skötsel har övertagits av Gotlandshem AB. Olika aktiviteter pågår för att effektivisera fastighetsskötseln, bland annat har en inventering av underhållsbehovet gjorts och en underhållsplan tagits fram. 2025 uppgavs att bolaget hade ett nytt ägardirektiv, det arbetet bromsades på grund av koncernbolagsbildningen och ett nytt kommer att tas fram när bolagskoncernen är färdigbildad.

Under 2026–27 planeras för energieffektivisering av fastigheten genom att investera i värme, kyla, ventilation och styr- och reglerteknik. Bolaget har som en konsekvens av detta övergått från K2 till K3 regelverket.

Omförhandling av villkoren i hyresavtalet initierades 2025. Det är ett led i att bolagets verksamhet ska kunna bäras av intäkterna utan tillskott från ägaren på tre till fyra års sikt. Hyresgästen NT Management AB hyr även "Kallis" av Region Gotland (TSF), en del av en större fastighet i anslutning till Kasernen 4. Hyresgästen redovisar löpande dessa två delar genom två separata resultatenheter.

Under året har fyra ägarmöten genomförts.

Gotlands Energi AB

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, direkt eller via hel- eller delägda bolag, bedriva produktion, handel och distribution av energi samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster inom områden som främjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten. Bolaget ska vidare genom dotter- och intressebolag äga och förvalta fast och lös egendom samt bedriva annan med det föregående förenlig verksamhet.

Aktieinnehav:

Vattenfall, 75 %

Region Gotland, 25 %

Iakttagelser:

Bolaget har gjort stora investeringar i elnätet 2025 och under 2026, och en rad ytterligare år, planeras fortsatta investeringar i både fjärrvärme och elnät. Under året så valde tidigare VD att lämna sin tjänst och 15 september tillträdde ny VD Julius Bengtsson.

Översyn av ägandet av GEAB

Region Gotlands ekonomiska läge tillsammans med stora egna investeringar i kärnverksamheterna, GEAB:s kommande investeringar och att det finns en hel del värde i GEAB:s verksamheter har föranlett behovet av att utreda nyttan och värdet av Region Gotlands ägande i GEAB. 2025 har arbetet pågått med att ta fram en värdering av Region Gotlands aktieinnehav i GEAB och att genomföra förhandlingar med Vattenfall avseende köpeskilling och aktieöverlåtelseavtal. Ärendet "Försäljning av aktierna i Gotlands energi AB" behandlades i Regionfullmäktige i februari 2026 och återremitterades. Ärendet planeras att tas upp på nytt på under våren.

Under året har fyra ägarmöten genomförts.

Gotlands Filmfond AB (Särskild vinstutdelningsbegräning, svb)

Bolagets syfte är att med iakttagande av kommunalrättsliga principer stimulera film- och dramaserieproduktion som bidrar till att stärka Gotlands attraktionskraft, skapa intäkter till lokala näringar och ge förutsättningar för fotspårsturism.

Verksamheten har inte som syfte att generera vinst till bolagets ägare.

Aktieinnehav:

Region Gotland, 100 %

Iakttagelser:

2024 antogs ett nytt ägardirektiv för perioden 2024 – 2027.

Under året har tre ägarmöten genomförts.

Gotland Grönt Centrum AB (Särskild vinstutdelningsbegräning, svb)

Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva utbildningsverksamhet, skolorjordbruk, restaurangverksamhet, konferensverksamhet, uthyrning av lokaler, utvecklingsverksamhet samt därmed i övrigt förenlig verksamhet med inriktning för de gröna näringarna.

Bolaget ska

- Säkra tillgången till utbildning och kompetens

- Skapa förändring, utveckling och innovation
- Vara drivande i hållbar tillväxt och lönsamhet för de gröna näringarna och hela livsmedelssystemet
- Samla kompetens i en klusterbildning

Aktieinnehav:

Hushållningssällskapet Gotland, 55 %

Region Gotland, 35 %

Lantbrukarnas Ekonomi AB, 5 %

Tillväxt Gotland, 5 %

Iakttagelser:

Regionfullmäktige beslutade om ett nytt ägardirektiv i februari 2025. Gotland Grönt Centrum firade 10-årsjubileum 2025.

Almi Småland och öarna AB

Almi Småland och öarna AB är ett regionalt dotterbolag inom Almi-koncernen. Bolaget ägs till 51% av Almi AB och till 49% av regionala ägare. Bolaget verkar i Jönköping, Kalmar, Kronoberg och på Gotland.

Föremålet för bolagets verksamhet ska vara att stärka utvecklingen av regionernas näringsliv med utgångspunkt i regionernas behov och samtidigt verka för en hållbar tillväxt. Bolaget ska, på moderbolagets uppdrag, bedriva verksamhet i enlighet med statlig förordning om regionala utvecklingsbolag i form av rådgivning och finansiering. Verksamheten ska i huvudsak riktas till företagare och företag med hållbar lönsamhets- och tillväxtpotential, så att små och medelstora företag utvecklas och blir fler.

Aktiekapital:

Almi AB, 51 %

Region Gotland, 7,1 %

Region Jönköping 17,7 %

Region Kronoberg, 12,8 %

Region Kalmar Län, 11,4 %

Iakttagelser:

Under 2024 och 2025 har en omstrukturering av bolagen inom Almikoncernen genomförts. Almi Företagspartner Gotland AB har därmed uppgått i Almi Småland och öarna AB och Region Gotlands aktieägarandel minskat från 49% till 7 %. I och med förändring av ägarstrukturen underskrider Region Gotlands ägarandel 20 % och behöver därmed inte omfattas av denna granskning framgent.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att verksamhet som bedrivits i de hel- och delägda aktiebolagen med, i förekommande fall dotterbolag, under 2025 är förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Beslutsunderlag

Region Gotlands aktieägarpolicy*
Bolagsordning och ägardirektiv för respektive bolag*
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-06
Länk:
[Bolagsordningar, stiftelser och stadgar | Region Gotland](#)

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Skickas till

Ekonomidirektör
Respektive bolag